

SOK-YHTYMÄ

TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 1.1.–31.12.2023

SOK-YHTYMÄN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 2023

Hallituksen toimintakertomus 3

Konsernitilinpäätös, IFRS 10
Konsernin tuloslaskelma, IFRS 10
Konsernitase, IFRS 11
Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS 12
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS 13
Tuloslaskelman ja taseen laatimisperiaatteet 14
Myytävänä olevat omaisuuserät 15
Segmentti-informaatio 16
Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot 18
Lähipiiritapahtumat 20
Vakuudet ja vastuusitoumukset 21
Tunnusluvut 22
Tunnuslukujen laskentakaavat 23

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Toimintaympäristön kehitys

Toimintaympäristön volatiilisuus jatkuu ja kasvaneet geopoliittiset jännitteet ovat varjostaneet taloutta koko vuoden ajan niin maailmalla, Euroopassa kuin Suomessa. Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen ja Lähi-idän konflikti lisäävät globaalisti epävarmuutta talouden näkymistä ja tulevasta kehityksestä.

Suomen taloudessa oli alkuvuodesta vielä varsin suotuisiakin merkkejä, kun työllisyys oli korkealla tasolla ja pandemian jälkeen erityisesti palveluille riitti kysyntää. Loppuvuotta kohden talouden yleiskuva alkoi rakentamisen hyytymisen vanavedessä synkentyä nopeasti ja Suomi lähti vuoteen 2024 taantumassa. Kuluvana vuonna talouden odotetaan kuitenkin yleisesti piristyvän muun muassa inflaation hidastumisen, ennakoitujen korkojen laskun ja kotitalouksien tulokehityksen parantaessa ostovoimaa.

Tilastokeskuksen mukaan kuluttajahinnat kohosivat Suomessa keskimäärin 6,2 prosenttia vuonna 2023. Kuluttajahintojen nousu on hidastunut selvästi alkuvuoden huippulukemista. Inflaatiota on hidastanut erityisesti energian, öljyn ja muiden raaka-aineiden hintojen lasku. Myös elintarvikkeiden hintojen nousu on hidastunut jo useita kuukausia peräkkäin. Valtiovarainministeriö (VM) arvioi joulukuun ennusteessaan Suomen inflaation jatkavan edelleen hidastumista kahteen prosenttiin vuonna 2024. Inflaation odotetaan painuvan alle kahden prosentin vuosina 2025 ja 2026.

VM:n mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) supistui 0,5 prosenttia vuonna 2023. Korkea korkotaso ja hintojen nousu kurittivat kuluttajien ostovoimaa ja kasvattivat yritysten kustannuksia. Vaikutukset näkyivät niin yksityisen kulutuksen kuin koko talouden heikossa kehityksessä. Kuluvana vuonna suhdanteen odotetaan kääntyvän jälleen suotuisammaksi ja Suomen BKT:n kasvavan 0,7 prosenttia. Kasvu vauhdittuu 2,0 prosenttiin vuonna 2025 ja 1,6 prosenttiin vuonna 2026.

Kuluttajien ostovoiman heikentyminen vaikutti myös Suomen vähittäiskauppaan, jossa myynnin volyymi jäi hieman edellisvuotta matalammaksi.

SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta market- sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Virossa sekä matkailu- ja ravitsemiskauppaa Suomessa.

Matkailu- ja ravitsemisalaa vaikeuttavat vähittäiskaupan tavoin kuluttajien heikentynyt ostovoima ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset. Suomen matkailulle tärkeiden kansainvälisten matkailijoiden kuten venäläisten, kiinalaisten ja japanilaisten vähentynyt määrä heijastuu negatiivisesti alan kysyntään. Suomi joutuu kilpailemaan yhä enemmän muiden Pohjoismaiden kanssa EU-maista ja Yhdysvalloista tulevista matkailijoista. Myös kotimainen kysyntä on laskenut ja myynti jäi edellisvuotta alhaisemmaksi. Kasvua hankaloittavat edelleen muun muassa henkilöstön saatavuushaasteet, vaikka tilanne on vaikeimmista ajoista hieman helpottunut. Virossa viime vuosi oli edelleen talouden osalta haasteellinen. Eesti Pankin ennakkotietojen mukaan Viron BKT laski vuoden aikana 3,5 prosenttia. Samaan aikaan inflaatio pysyi suhteellisen korkealla tasolla ja oli vuoden aikana keskimäärin 10,0 prosenttia. Korkea inflaatio näkyy marketkaupassa kohonneina kustannuksina ja kuluttajien ostovoiman heikentymisenä.

Eesti Pank ennustaa Viron talouden supistuvan edelleen 0,4 prosenttia vuonna 2024. Inflaation odotetaan laskevan 3,5 prosenttiin Euroopan komission ennusteen mukaan. Virossa kuluttajien ostovoima jatkaa elpymistään, minkä odotetaan vaikuttavan positiivisesti marketkaupan myynnin kehitykseen.

S-ryhmän kehitys 1.1.–31.12.2023

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (SOK) tytäryhtiöineen. S-ryhmän veroton vähittäismyynti vuonna 2023 oli 14 208 miljoonaa euroa, jossa on kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 5,5 prosenttia.

S-ryhmän veroton vähittäismyynti liiketoiminta-alueittain	Milj. €	+/- % ed.v.
Prisma*	4 655	+7,7
S-market	4 518	+9,0
Sale	776	+4,1
Alepa	446	+4,3
Muu marketkauppa	42	-4,6
Marketkauppa yhteensä*	**10 438**	**+7,6**
Liikennekauppa	2 171	-4,7
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	270	+4,2
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	814	+11,5
Auto- ja autotarvikekauppa	479	+3,6
Muut	37	+3,7
S-ryhmä yhteensä*	**14 208**	**+5,5**

*Sisältää vähittäismyynnin Virossa.

S-ryhmässä oli joulukuun lopussa 2 007 toimipaikkaa, kun niitä oli 1 984 edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Alueosuuskauppoja oli 19 ja paikallisosuuskauppoja kuusi.

S-ryhmän bonusjärjestelmään kuuluviin osuuskauppoihin liittyi vuoden 2023 aikana 113 780 uutta asiakasomistajaa. Osuuskauppojen jäsenmäärä oli vuoden lopussa 2 577 010. Rahallista etua maksettiin asiakasomistajille alla esitetyn taulukon mukaisesti:

Rahalliset edut asiakasomistajille 1.1.–31.12.2023	Milj. €
Bonus	449
Maksutapaetu	14
Osuuspääoman korko	3
Ylijäämän palautus	64
Yhteensä	**529**

S-ryhmän investoinnit (sisältäen S-ryhmän yhteisyritysten investoinnit) olivat 667 miljoonaa euroa, kun ne edellisvuonna olivat 557 miljoonaa euroa.

S-ryhmän yhteenlaskettu konsolidoimaton tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 474 miljoonaa euroa voitollinen. Edellisvuonna tulos oli 314 miljoonaa euroa voitollinen.

Osuuskauppojen yhteenlaskettu tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 401 miljoonaa euroa voitollinen, kun se edellisenä vuonna oli 309 miljoonaa euroa voitollinen. SOK-yhtymän tulos ennen veroja (IFRS) oli 73 miljoonaa euroa voitollinen, kun se edellisenä vuonna oli 5 miljoonaa euroa voitollinen.

Taloudellinen kehitys

SOK:n toiminta

SOK on SOK-yhtymän emoyhteisö. SOK:n tehtävänä on sääntöjensä mukaan S-ryhmän keskusliikkeenä edistää ja kehittää osuuskauppojen ja muiden S-ryhmään kuuluvien yhteisöjen toimintaa, ohjata ja valvoa ryhmän kokonaisvoimavarojen tehokasta käyttöä sekä valvoa S-ryhmän ja sen eri osien toimintaa ja etuja.

SOK vastaa S-ryhmän strategisesta ohjauksesta. Sen tehtävät muodostuvat ketjuohjaus-, asiakasomistaja- ja markkinointipalvelujen sekä muiden ryhmä- ja konsernipalvelujen tuottamisesta S-ryhmän yrityksille sekä näihin palveluihin ja muuhun S-ryhmän toimintaan liittyvästä kehittämistoiminnasta.

S-ryhmän liiketoiminnan kannalta keskeisiä palveluita ovat lisäksi hankinta- ja valikoimapalvelut.

Liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöidensä kautta SOK monipuolistaa asiakasomistajille suunnattua palvelutarjontaa S-ryhmässä. Lisäksi SOK harjoittaa tytäryhtiöidensä kautta sekä market- että matkailu- ja ravitsemiskauppaa Virossa.

SOK-yhtymän taloudellinen kehitys 1.1.–31.12.2023

SOK-yhtymän liikevaihto 1.1.–31.12.2023 oli 9 022,1 miljoonaa euroa, jossa on 7,0 prosenttia kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Myynti kasvoi 588,2 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän liikevoitto (IFRS) oli 102,5 miljoonaa euroa (24,8 milj. €). Ulkomaisen liiketoiminnan osuus liikevaihdosta oli 2,7 prosenttia (3,1 %) eli 240,6 miljoonaa euroa.

SOK-yhtymän taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat seuraavat tunnusluvut.

SOK-yhtymä	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021
Liikevaihto, milj. €	9 022,1	8 434,0	7796,6
Liikevoitto / -tappio, milj. €	102,5	24,8	19,7
Liikevoitto, %	1,1	0,3	0,3
Oman pääoman tuotto, %	10,0	-0,1	-3,1
Omavaraisuusaste, %	24,1	21,3	21,2

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos (FAS) liiketoiminta- alueittain (segmenteittäin)

SOK-yhtymän operatiivinen liikevaihto ja liiketulos on jaettu operatiivisen seurannan mukaisiin kauppatoiminnan liiketoiminta-alueisiin. Lisäksi operatiivisesti seurataan pankkitoiminnan liiketulosta. Operatiivinen liiketulos eroaa virallisesta IFRS-liiketuloksesta kertaluonteisten erien ja IFRS-erien verran.

	Liikevaihto Milj. €	Muutos, Milj. €	Operatiivinen liiketulos Milj. €	Muutos, Milj. €
Marketkauppa	+221,3	-10,8	-3,1	+9,2
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	+226,2	+13,7	-6,0	+9,7
Hankinta- ja palvelutoiminta	+8 614,5	+574,2	+21,2	+2,1
Kiinteistöliiketoiminta	+85,3	+6,9	+19,7	+1,3
Pankkitoiminnan tulos*			+59,0	+41,1
Sisäiset eliminoinnit ja muut	-125,1	+4,1	-3,4	-0,9
SOK-yhtymä yhteensä	**+9 022,1**	**+588,2**	**+87,5**	**+62,6**

*S-Pankin osakkuusyhtiötulos on tulos verojen jälkeen.

Rahoitus

Konsernin rahoitustilanne on pysynyt vakaana. Alkuvuoden aikana varauduttiin tuleviin investointeihin ja kasvatettiin konsernin valmiusluottolimiittien määrää 90,0 miljoonalla eurolla. Jälleenrahoituksessa huomioitiin konsernin rahoituspolitiikan hajautus- ja maturiteettitavoitteet.

SOK-yhtymän korolliset velat olivat joulukuun lopussa 1 104,2 miljoonaa euroa (1 148,1 milj. €). Korollisista veloista 1 025,2 miljoonaa euroa koostuu IFRS 16 -standardin mukaisista vuokrasopimusveloista (1 100,8 milj. €). Velkaantumisaste (gearing) oli 126,7 prosenttia (178,6 %). SOK-yhtymän omavaraisuusaste oli 24,1 prosenttia (21,3 %).

SOK-yhtymällä oli joulukuun lopussa likvidejä varoja 224,6 miljoonaa euroa (81,3 milj. €). Lisäksi konsernilla oli käyttämättömänä 320,0 miljoonan euron (230,0 milj. €) määräiset pitkäaikaiset sitovat valmiusluottolimiitit sekä 57,0 miljoonan euron (57,0 milj. €) määräiset tililimiitit. Valmiusluottolimiittejä ei ole käytetty tilikauden aikana eikä niiden ehtoihin ole kohdistunut laiminlyöntejä.

IFRS 9 -standardin mukaiset saamisten odotettavissa olevat 2,8 miljoonan euron (2,6 milj. €) suuruiset luottotappiot muodostuvat pääasiassa osakkuusyritysten puolesta myönnetyistä takauksista. Luottotappiovarauksen realisoitumista ei pidetä todennäköisenä.

Investoinnit ja realisoinnit

SOK-yhtymän pysyvien vastaavien hankinnat, eli investoinnit käyttöomaisuuteen, olivat 51,5 miljoonaa euroa (80,5 milj. €). Merkittävimmät investoinnit liittyivät tietojärjestelmiin sekä hotelli- ja terminaalikiinteistöihin.

Pysyvien vastaavien realisoinnit katsauskaudella olivat 2,4 miljoonaa euroa (2,4 milj. €).

Henkilöstö

SOK-yhtymän kokoaikaiseksi muutettu keskimääräinen henkilömäärä oli katsauskauden 1.1.–31.12.2023 aikana 5 372 henkilöä (5 864). Joulukuun lopussa SOK-yhtymän henkilömäärä oli 5 999 henkilöä (5 686).

Henkilöstöstä 35 prosenttia, eli 2 128 henkilöä, työskenteli SOK:lla ja 65 prosenttia, eli 3 871 henkilöä, tytäryhtiöissä. SOK-yhtymän henkilöstöstä 17 prosenttia eli 1 017 henkilöä työskenteli ulkomailla katsauskauden lopussa.

Edellisen vuoden loppuun verrattuna SOK-yhtymän henkilömäärä nousi 313 henkilöllä (5,5 %).

Liiketoiminta-alueiden kehitys

Marketkauppa

SOK-yhtymän marketkauppaa harjoittaa Virossa toimiva AS Prisma Peremarket. Marketkauppa kattaa Virossa toimivat 14 Prismaa. Niistä kymmenen sijaitsee Tallinnassa tai sen lähialueilla, kaksi Tartossa, yksi Narvassa ja yksi Raplassa. Prismoista kahdeksan on hypermarketteja ja kuusi pienempään supermarket-kokoluokkaan kuuluvaa yksikköä.

SOK-yhtymän marketkaupan liikevaihto oli 221 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 7,7 prosenttia ja myös liiketulos parani edelliseen vuoteen verrattuna pysyen kuitenkin tappiollisena. Viron vähittäisliiketoiminnan tulosta paransivat myynnin kasvu, myyntikatteen parannus, tehostunut hävikinhallinta ja laskeneet energiakustannukset. Investoinnit olivat 4,5 miljoonaa euroa, niistä suurimmat olivat Prisma Kristiinen konseptiuudistus sekä kassajärjestelmäuudistus. Prisma Kristiine oli vuonna 2019 alkaneen hypermarkettien uudistushankkeen viimeinen muutoskohde. Valmistumisen jälkeen kaikki Viron Prismat on uudistettu S-ryhmän uusimpien konseptien mukaisiksi.

Kokonaisuudessaan marketkaupan vuosi sujui ennakoitua paremmin. Myynnin kasvun odotetaan jatkuvan myös vuonna 2024, vaikka kuluttajien heikentynyt ostovoima vaikuttaa negatiivisesti marketkaupan volyymiin alkuvuoden aikana.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa

SOK-yhtymän matkailu- ja ravitsemiskauppaa harjoittavat Suomessa toimiva Sokotel Oy ja Virossa toimiva AS Sokotel.

Liiketoiminnan kehitysindeksit olivat ensimmäisellä vuosipuoliskolla edellisvuotta positiivisemmat, mikä selittyy edellisen vuoden tammi–maaliskuun koronarajoitustoimilla sekä Suomessa että Virossa. Kesäkaudella kysynnässä alkoi näkyä heikentymistä. Tapahtumien vähäisyys ja kotimaisen matkailun kysynnän lasku näkyi Suomessa myynnin jäämisenä edellisen vuoden tasosta. Vastaavasti kansainvälinen kauppa ei ole edelleenkään palautunut koronaa edeltävälle tasolle. Syksyllä kysyntä oli odotuksia hiljaisempaa ja ostovoiman heikkeneminen näkyi voimakkaammin sekä majoitus- että ravintolatoiminnassa. Positiivista on kuitenkin se, että kysynnän heikentyessä Sokotel Oy on suoriutunut hotellitoiminnassa markkinaa paremmin.

SOK Hotelliliiketoiminnan liikevaihto ja liiketulos paranivat edellisestä vuodesta tuloksen ollessa kuitenkin tappiollinen. SOK Hotelliliiketoiminnan liikevaihto oli yhteensä 226,3 miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 10 prosenttia edellisvuodesta. Liiketulos oli -6,0 miljoonaa euroa, parantuen edellisvuodesta 5,8 miljoonaa euroa. Markkinaosuuden arvioidaan pysyneen kokonaisuudessaan ennallaan sekä Suomen että Viron hotelliliiketoiminnassa. Investoinnit olivat yhteensä 5,7 miljoonaa euroa, ja niistä Suomeen kohdistui 5,3 miljoonaa euroa. Suurimmat investoinnit kohdistuivat Radisson RED Helsinki -yksikön avaukseen.

Hankinta- ja palvelutoiminta

Hankinta- ja palvelutoiminta koostuu SOK:n hankintatoiminnan tuottamista päivittäis- ja käyttötavaroiden hankintapalveluista, Inex Partners Oy:n tuottamista logistiikkapalveluista, Meira Nova Oy:n hotelli-, ravintola- ja catering-alan hankinta- ja logistiikkapalveluista sekä SOK-yhtymän pääosin S- ryhmän yksiköille tuottamista muista palveluista. S-ryhmän yksiköille tuotetuista muista palveluista syntyvä liikevaihto koostuu muun muassa ketjumaksuista sekä hallintopalvelutuotoista.

Hankinta- ja palvelutoiminnan liikevaihto oli 8 614,5 miljoonaa euroa (8 040,4 milj. €). Liikevaihto kasvoi 7,1 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Hankinta- ja palvelutoiminnan liiketulos oli 21,2 miljoonaa euroa, mikä on edellisvuotta parempi.

Hankinta- ja palvelutoiminnan vuoden 2023 investoinnit olivat yhteensä 17,0 miljoonaa euroa. Investoinnit koostuivat pääosin tietojärjestelmähankinnoista.

Kiinteistöliiketoiminta

Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto koostuu SOK-yhtymän kiinteistöomistuksien vuokra- sekä kiinteistöpalvelutuotoista. SOK-yhtymän kiinteistösalkku koostuu lähinnä S-ryhmän omassa käytössä olevista kiinteistöistä. Kiinteistöliiketoiminnan liikevaihto oli 85,3 miljoonaa euroa (78,3 milj.€). Kiinteistöliiketoiminnan liiketulos oli voitollinen. Kiinteistöliiketoiminnan vuoden 2023 investoinnit olivat yhteensä 24,4 miljoonaa euroa. Suurimmat investoinnit kohdistuivat hotellikiinteistöihin ja alueellisiin jakelu- tai logistiikkaterminaaleihin.

Osakkuus- ja yhteisyritysten kehitys

SOK-yhtymän liiketoimintaa harjoittavista osakkuusyrityksistä merkittävin on pankkitoimintaa harjoittava S-Pankki Oyj.

S-Pankin tase kasvoi 10,1 miljardiin euroon vuotta aiemmasta 9,0 miljardista eurosta. Talletuskanta kasvoi vuotta aiemmasta 3,2 prosenttia ja oli joulukuun lopussa 8,2 miljardia euroa (7,9 mrd. €). Antolainaus kasvoi 3,6 prosenttia päätyen joulukuun lopussa 6,9 miljardiin euroon (6,7 mrd. €). S-Pankki-konsernin vakavaraisuus oli 18,8 prosenttia (16,3 %). S-Pankki-konsernin liiketulos oli joulukuun lopussa 147,4 miljoonaa euroa (44,7 milj. €).

SOK-yhtymän omistusosuutta (49,99 %) vastaava IFRS oikaistu osuus tilikauden tuloksesta oli 59,0 miljoonaa euroa. S-Pankin omistavat SOK ja alueosuuskaupat.

Polttonesteiden hankintayhtiö North European Oil Trade -konsernin liikevaihto tilikaudella 2023 oli noin 7406 miljoonaa euroa. Konsernin liikevaihto laski edellisvuodesta 15,5 prosenttia johtuen pääosin öljytuotteiden maailmanmarkkinahintojen voimakkaasta laskusta.

SOK:n omistusosuus North European Oil Trade Oy:stä on 50,77 prosenttia. Osakassopimukseen perustuvan yhteisen määräysvallan johdosta yhtiö käsitellään yhteisyrityksenä pääomaosuusmenetelmällä.

S-Pankin ja North European Oil Trade Oy:n lisäksi muita SOK-yhtymän osakkuus- ja yhteisyrityksiä ovat muun muassa Raisiossa sijaitseva Kauppakeskus Mylly Oy sekä yhteispohjoismainen hankintayhteenliittymä Coop Trading A/S.

Kaikkien osakkuus- ja yhteisyritysten yhteenlaskettu tulosvaikutus SOK- yhtymälle oli 58,1 miljoonaa euroa (30,7 milj. €).

Konsernirakenteen muutokset

Konsernirakenteessa on tilikauden aikana tapahtunut seuraavat muutokset:

- SOK myi Kiinteistö Oy Kuopion Kirjatalon helmikuussa 2023.
- Inex Export Oy sulautui SOK:hon lokakuussa 2023.
- SOK Real Estate Int. Oy:n nimi vaihtui FSTP Real Estate Oy:ksi.

Hallinto ja tulevaisuuden näkymät

Hallinto ja hallinnossa tapahtuneet muutokset

SOK:n hallituksen puheenjohtajana ja SOK:n pääjohtajana toimii Hannu Krook. Pääjohtajan lisäksi hallituksen muina jäseninä ovat toimitusjohtaja Kim Biskop, toimitusjohtaja Veli-Matti Liimatainen, toimitusjohtaja Antti Määttä, toimitusjohtaja Nermin Hairedin, toimitusjohtaja Harri Miettinen, toimitusjohtaja Antti Heikkinen, digijohtaja Katri Harra-Salonen sekä uutena jäsenenä toimitusjohtaja Juha Riikola. SOK:n hallituksesta jäi 31.12.2023 pois toimitusjohtaja Juha Kivelä.

SOK:n hallintoneuvostoon valittiin huhtikuussa 2023 puheenjohtajaksi asianajaja, varatuomari Timo Santavuo, ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi toimitusjohtaja Jarkko Rautaoja ja toiseksi varapuheenjohtajaksi toimitusjohtaja Tapio Finér.

Tilintarkastajana tilikaudella toimii KHT tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Jukka Rajala.

SOK:n pääjohtajan apuna SOK-yhtymän johtamisessa on SOK:n konsernijohtoryhmä. Konsernijohtoryhmään kuuluvat S-ryhmän liiketoimintojen ketjuohjauksesta, hankinnasta ja logistiikasta vastaava kenttäjohtaja, pääjohtajan varahenkilö Arttu Laine, taloudesta ja rahoituksesta vastaava johtaja, CFO Jorma Vehviläinen, henkilöstötoiminnoista vastaava johtaja Hanne Lehtovuori, asiakkuudesta sekä IT- ja digikehityksestä vastaava johtaja Sebastian Nyström, SOK:n liiketoiminnoista vastaava johtaja Jari Annala, markkinoinnista, viestinnästä ja vastuullisuudesta vastaava johtaja Päivi Anttikoski, strategiasta vastaava johtaja Maria Timgren sekä lakiasioista vastaava johtaja Seppo Kuitunen.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

S-ryhmässä toteutetaan riskienhallintaa SOK:n hallituksen vahvistamien riskienhallintaperiaatteiden sekä SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Riskienhallinta on S-ryhmässä jatkuvaa ja sitä toteutetaan johtamisprosessin eri osissa. SOK-yhtymän riskienhallintapolitiikassa kuvataan konsernin riskienhallinnan tarkoitus, tavoitteet, keskeiset toteutustavat ja vastuut. Riskejä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti, huomioiden strategiset ja operatiiviset riskit. Riskienhallinnan menettelytapojen avulla SOK ja sen tytäryhtiöt pyrkivät ennakoimaan ja hallitsemaan tavoitteidensa saavuttamiseen vaikuttavia riskitekijöitä sekä hyödyntämään riskeihin liittyviä mahdollisuuksia liiketoiminnan toteuttamisessa.

S-ryhmän strategisia riskejä tarkastellaan vuosittain lyhyellä (3 vuotta) ja pitkällä (10 vuotta) aikajänteellä SOK:n konsernijohtoryhmän toimesta. SOK:n hallitus käsittelee sekä vahvistaa S-ryhmän strategiset riskit ja niiden hallintatoimenpiteet.

S-ryhmän toimintaympäristössä on edelleen merkittäviä epävarmuuksia. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan jatkuu edelleen ja vaikuttaa monin tavoin koko maailman talouteen ja toimintaan. Suomessa inflaatio ja taloustilanteen heikentyminen ovat alkaneet hidastua, mutta ne vaikuttavat edelleen suomalaisten ostovoimaan lähivuosina. Regulaation kiristymisen myötä vaatimustenmukaisuusriskien oikea-aikainen huomiointi, -arviointi ja -hallinta ovat keskeisiä tekijöitä kustannustehokkaiden muutosratkaisujen saavuttamiseksi. Kansainvälinen matkustaminen osoittaa elpymisen merkkejä, mutta ei ole palautunut pandemiaa edeltävälle tasolle. S-ryhmässä seurataan ja arvioidaan toimintaympäristön

epävarmuustekijöitä ja niiden vaikutuksia aktiivisesti, ja muutoksiin varaudutaan ja reagoidaan arviointiin pohjautuen.

Henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden haasteita on edelleen kaikilla S-ryhmän liiketoiminta-alueilla. Digitalisaation hyötyjen tunnistaminen ja mahdollisuuksien hyödyntäminen ovat kaikilla toimialoilla olennaisia tekijöitä kilpailussa menestymisessä ja kustannustehokkaiden ratkaisujen saavuttamisessa. Edellä mainittujen riskitekijöiden hallitsemiseksi S-ryhmässä on käynnissä useita hankkeita ja projekteja.

SOK-yhtymässä arvioidaan järjestelmähankkeiden riskejä ja vaikutuksia jo investoinnin suunnitteluvaiheessa tekemällä muun muassa riskiarvio sekä suunnitelma, miten riskejä pienennetään. Riskejä ja niiden hallintaa arvioidaan hankkeiden koko keston ajan. Järjestelmäinvestointien tasearvoja arvioidaan säännöllisesti, ja mahdolliset alaskirjaukset tehdään voimassa olevien säännösten mukaisesti. Lisäksi tietoteknisen turvallisuuden tilaa ja tietosuojan toteuttamiseen liittyviä riskejä arvioidaan ja niiden hallinnan tasoa seurataan jatkuvasti.

S-ryhmän päivittäistavarakaupan kilpailukyvyn varmistaminen on edelleen keskeistä kilpailun kiristyessä ja kustannusten noustessa. Mahdolliset toimitusketjuihin ja liiketoimintaan kohdistuvat toimintahäiriöt, toimittajariippuvuudet ja kustannustehokkuuden hallinta edellyttävät laaja-alaista varautumista.

Pitkällä aikavälillä merkittävimmät riskit liittyvät S-ryhmän näkökulmasta keskeisten muutosteemojen ja trendien kehityskulkuun ja nopeuteen, ja niiden vaikutusten arviointiin. Näitä teemoja ja trendejä ovat muun muassa kulutustottumusten ja työelämän muutokset, teknologioiden ja ekosysteemien kehittyminen sekä väestörakenteen kehityksen, muuttoliikkeen ja turismin kehittymisen vaikutukset S-ryhmän toimintaan. Tulevaisuuden kilpailukyvyn varmistaminen edellyttää, että S-ryhmä reagoi onnistuneesti tunnistettuihin muutoksiin oikea-aikaisesti ja pystyy myös hyödyntämään niiden tarjoamat mahdollisuudet täysipainoisesti.

SOK-yhtymän rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty SOK:n rahoitusyksikköön. Konsernilla on SOK:n hallituksen vahvistama talous- ja rahoituspolitiikka, jossa määritellään periaatteet rahoitusriskien hallinnalle ja sallitut enimmäismäärät rahoitusriskeille. Lisäksi rahoituksen eri osa-alueille on asetettu numeeriset tavoitteet, joiden avulla pyritään varmistamaan rahoituksen riittävyys, tasapainoisuus ja edullisuus kaikissa olosuhteissa. Rahoitusriskien hallintaa kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

SOK-yhtymän liiketoimintaan liittyvät vastuullisuusriskit tunnistetaan ja analysoidaan liiketoiminta-alueittain. Vastuullisuusohjelman rakentamisen yhteydessä on tunnistettu olennaiset vastuullisuusteemat ja niihin liittyvät riskit ja mahdollisuudet sekä niiden merkitys liiketoiminnalle. Riskejä tarkastellaan sääntelyn, fyysisen toimintaympäristön, kuluttajakäyttäytymisen muutosten ja maineriskien näkökulmasta. Merkittävimmät ihmisoikeusriskit ovat globaaleissa hankintaketjuissa tapahtuvat ihmisoikeusloukkaukset sekä mahdolliset puutteet eettisissä toimintavoissa ja läpinäkyvyydessä. Ympäristön kannalta merkittävimmät riskit liittyvät ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen sekä niiden vaikutuksiin sekä omassa toiminnassa että hankintaketjussa. S-ryhmässä on tunnistettu ilmastoriskit, joilla voi toteutuessaan olla merkittäviä taloudellisia vaikutuksia ryhmän toimintaan. Lisääntyvä sääntely voi edellyttää muutoksia liiketoimintaan tai aiheuttaa lisäkustannuksia. Sään ääri-ilmiöt ja niiden lisääntyminen voivat vaikuttaa tuotteiden saatavuuteen sekä aiheuttaa häiriöitä logistiikassa ja toimipaikkaverkostossa. Vastuullisuusriskeihin vastataan S-ryhmän vastuullisuusohjelman mukaisilla tavoitteilla ja teoilla.

Vastuullisuus

SOK-yhtymä soveltaa S-ryhmä-tasoista ”Teemme yhdessä paremman paikan elää” -vastuullisuusohjelmaa, joka kuvaa S-ryhmän vastuullisuuden strategisen tahtotilan ja luo raamit S-ryhmän vastuullisuustyölle vuoteen 2030 asti. Vastuullisuuden kehittämisestä, ohjauksesta ja raportoinnista vastaa SOK Vastuullisuus -yksikkö. S-ryhmän tavoitteena on olla vastuullisuuden edelläkävijä kaikilla liiketoiminta-alueillaan. Vastuullisuutta johdetaan ryhmätasoisesti yhdessä liiketoimintajohdon kanssa.

Vastuullisuustyön kehittämisen painopisteisiin vaikuttaa lähivuosina myös lisääntyvä EU-tasoinen kestävyyssääntely. Ilmastotyössä S-ryhmä on sitoutunut tieteeseen pohjautuviin kunnianhimoisiin päästövähennystavoitteisiin oman toiminnan osalta. S-ryhmän ilmastotyö on kansainvälisessä CDP-arviossa hyvällä johtamisen tasolla, arvosanalla B.

S-ryhmä sitoutuu nykyisten lyhyen aikavälin tavoitteiden lisäksi pitkän tähtäimen ilmastotoimiin ja asettaa uudet kunnianhimoiset päästötavoitteet koko arvoketjulleen. Sitoutuminen pitkän aikavälin Net Zero -tavoitteeseen tarkoittaa kaupparyhmän ilmastopäästöjen vähentämistä sekä oman toiminnan että arvoketjun osalta niin lähelle nollaa kuin mahdollista vuoteen 2050 mennessä.

S-ryhmä jatkoi investointeja uusiutuvaan sähköntuotantoon. Kuluneen vuoden aikana vietiin eteenpäin Eurajoen Luvian tuulipuiston investointihanketta, joka valmistuu vuonna 2024. Kuluneen kymmenen vuoden aikana S-ryhmä on investoinut 500 miljoonaa euroa tuulivoimaan ja uusi tuulipuisto on jatkumoa osuuskauppojen pitkäjänteisille investoinneille oman uusiutuvan sähköntuotannon lisäämiseksi. Vuonna 2023 S-ryhmän oma tuulivoimatuotanto kattoi noin 60 prosenttia kaupparyhmän sähköntarpeesta. Lisäksi yli 100 000 aurinkopaneelia tuotti paikallisella tasolla noin kaksi prosenttia sähköntarpeesta. Uuden tuulipuiston valmistuttua omalla uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön arvioidaan vastaavan kaupparyhmän sähköntarvetta.

S-ryhmän tavoitteena on rakentaa vuosien 2021–2024 aikana koko maan kattava latausverkosto sähköautoille. Asemia oli vuoden 2023 lopussa lähes 300 kappaletta ja niissä oli yhteensä yli 1800 latauspistettä. Vuoden 2021 lopussa lanseerattu ABC-lataus kasvoi vajaassa kahdessa vuodessa Suomen suurimmaksi teholatausverkostoksi, ja kahdes miljoonas lataustapahtuma tehtiin joulukuussa 2023.

Luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi S-ryhmä selvittää kaupparyhmän oman toiminnan luontojalanjäljen eli toimintojen haitat luonnon monimuotoisuudelle. Tutkimusta tekee Jyväskylän yliopiston resurssiviisausyhteisö JYU.Wisdom. Vuoden 2025 loppuun kestävän tutkimushankkeen julkaistu väliraportti osoittaa, että S-ryhmän luontojalanjäljestä isoimman osan muodostavat elintarvikkeet. Toiseksi merkittävin luontojalanjälki aiheutuu polttoaineista. Nämä ovat myös kaupparyhmän isoimmat liiketoiminta-alueet.

S-ryhmä on kehittänyt vesivastuutyötään, kartoittanut vesiriskejään ja nostanut kestävän vedenkäytön merkittävään rooliin vastuullisuustyössään. S-ryhmä on jäsenenä Alliance for Water Stewardship -verkostossa (AWS), joka on liike-elämän, kansalaisjärjestöjen ja julkisen sektorin toimijoiden vesivastuun yhteistyöverkosto. S-ryhmä osallistuu verkoston koordinoimaan kestävään vedenkäyttöön liittyvään Impact Accelerator yhteistyöhankkeeseen Huelvan ja Doñanan alueella Etelä-Espanjassa. Hanke on ensimmäinen laatuaan Euroopassa ja sen tavoitteena on lisätä alueella toimivien ruoantuottajien sekä ruokaketjun toimijoiden yhteistyötä ja ymmärrystä yhteisiin vesivaroihin vaikuttavista toiminnoista sekä löytää ratkaisuja vesihaasteisiin. Lisäksi S-ryhmä tuki vuoden 2023 lopussa 40 000 eurolla John Nurmisen säätiön työtä mereen kohdistuvan ravinnekuormituksen vähentämiseksi niin rannikko- kuin manneralueilla.

S-ryhmä on mukana vastaperustetussa kasvipohjaisen ruuan Pro Vege -yhdistyksessä, jonka tarkoituksena on edistää kasvipohjaisen ruuan kehitystä ja kasvua Suomessa. Yhdistys tuo esiin ruokajärjestelmän kytkeytymistä ilmastonmuutokseen, luontokatoon, ruokakulttuuriin ja terveyskysymyksiin.

S-ryhmä on sitoutunut YK:n Global Compact -aloitteeseen ja tuemme sen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksiin, työelämän periaatteisiin, ympäristöön ja korruption vastaiseen toimintaan liittyen.

S-ryhmän ja Suomen Punaisen Ristin yhteiskeräys Ukrainan kriisistä kärsivien auttamiseksi alkoi keväällä 2022 ja yhdessä asiakkaiden kanssa on kerätty jo vuoden 2023 loppuun mennessä yli 1,5 miljoona euroa SPR:n katastrofirahastoon. S-ryhmä on myös antanut tavaralahjoituksia Suomeen tulleille ukrainalaisille. Sen lisäksi osa Suomeen tulleista ukrainalaisista on myös onnistuttu työllistämään S-ryhmään.

Euroopan laajimmassa, vuosittain ilmestyvässä Sustainable Brand Index -tutkimuksessa arvioidaan kuluttajien näkemyksiä brändien vastuullisuudesta. Vuonna 2023 kuluttajien mielikuvien mukaan S-ryhmä oli vastuullisin päivittäistavarakaupan brändi sekä ABC, Prisma, Sokos Hotellit ja S-Pankki vastuullisuuden ykkösiä omilla toimialoillaan. T-Median vuoden 2023 Luottamus & Maine -tutkimuksessa S-ryhmä oli Suomen neljänneksi hyvämaineisin yritys suuren yleisön keskuudessa. Maine on kehittynyt myönteisesti myös sekä päättäjien että median parissa. Vuoden 2023 Universumin työantajakuvatutkimuksessa kaupallisen alan ammattilaiset valitsivat S-ryhmän Suomen ihanteellisimmaksi työnantajaksi.

S-ryhmän vastuullisuustyön tuloksia ja tavoitteita kuvataan tarkemmin maaliskuussa 2024 julkaistavassa vuosi- ja vastuullisuuskatsauksessa, jonka voi lukea osoitteessa www.s-ryhma.fi.

Alkaneen vuoden näkymät

Vuoden 2024 näkymät ovat erityisesti alkuvuoden osalta haastavat ja ilmassa on paljon epävarmuuksia. Talouden yleinen heikentyminen, kasvaneet kustannukset ja tulevaisuuden epävarmuudet lisäävät kuluttajien ja yritysten varovaisuutta. Taantumasta ei kuitenkaan odoteta pitkäkestoista. Inflaatio on nopeasti hidastumassa ja myös korkojen odotetaan kääntyvän laskuun, mikä parantaa kotitalouksien ostovoimaa. Suomen BKT:n uskotaan kääntyvän kasvuun jo kuluvan vuoden aikana. SOK-yhtymän liiketuloksen ennakoidaan laskevan vuonna 2024 edelliseen vuoteen nähden. Liiketuloksen laskuun vaikuttavat panostukset sekä investoinnit, jotka ovat vuotta 2023 selvästi korkeammalla tasolla. Liikevoiton suuruuteen vaikuttavat yleisesti taloudellisen tilanteen suunta, inflaation ja kuluttajien ostovoiman kehitys, matkailu- ja ravitsemiskaupan elpyminen erityisesti kansainvälisessä matkustamisessa sekä Pankkitoiminnan tuloskehitys.

SOK-yhtymän matkailu- ja ravitsemiskaupan osalta alkuvuoden kysynnän odotukset ovat paremmat kuin edellisenä vuonna. Hotellien liikevaihdon odotetaan kehittyvän positiivisesti korkeamman keskihinnan ja käyttöasteen kautta. Ravintolakaupassa kysynnässä nähdään hieman heikentymistä edelliseen vuoteen verrattuna. Matkailu- ja ravintola-alan kysyntää ja myynnin kasvua vaikeuttavat edelleen kuluttajien heikentynyt ostovoima. Suomessa ja erityisesti Helsingissä ollaan muita Pohjoismaita jäljessä ulkomaisten matkailijoiden palautumisessa ja kysyntä on suurilta osin kotimaisten matkailijoiden varassa. Osaavan henkilöstön saatavuudessa on edelleen haasteita, mutta tilanne on hieman parantunut. Lisäksi kustannusten nousun mahdollinen jatkuminen saattaa toimia kasvun esteenä.

Hankinta- ja palvelutoiminnan osalta ei nähdä olennaisia toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia edelliseen vuoteen nähden. Palvelutoiminnan ennakoidaan jatkuvan edellisvuoden tasolla. Hankintatoimen volyymikehitys on riippuvainen S-ryhmän myynnin kehityksestä.

Hallituksen ehdotus SOK:n jakokelpoisen ylijäämän käyttämisestä

SOK:n jakokelpoinen ylijäämä on 605 474 901,52 euroa (tilikauden ylijäämä 25 810 321,11 euroa). Hallitus esittää, että osuuspääoman korkoa maksetaan 15 221 682,28 euroa ja hallintoneuvoston käyttörahastoon siirretään 20 000,00 euroa ja edellisten tilikausien ylijäämätilille jätetään 10 568 638,84 euroa.

SOK:n taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Helsingissä 13.2.2024

SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN
KESKUSKUNTA
Hallitus

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

Konsernin tuloslaskelma, IFRS

Milj. €	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Liikevaihto	9 022,1	8 434,0
Liiketoiminnan muut tuotot	2,5	8,6
Materiaalit ja palvelut	-8 124,0	-7 593,2
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	-339,4	-318,9
Poistot ja arvonalentumiset	-166,8	-177,4
Liiketoiminnan muut kulut	-353,2	-348,5
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	61,3	20,2
Liikevoitto/-tappio	**102,5**	**24,8**
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)	-26,2	-30,3
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista (+/-)	-3,2	10,4
Tulos ennen veroja	**73,1**	**4,9**
Tuloverot (+/-)	-3,9	-5,5
Kauden tulos	**69,2**	**-0,6**
Jakautuminen:		
Emo-osuuskunnan omistajille	69,2	-0,6
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0
	69,2	**-0,6**

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Kauden tulos	69,2	-0,6
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi		
Muuntoerot	-4,0	1,0
Muuntoerot, siirto tuloslaskelmaan		5,4
Rahavirran suojaukset	0,8	-2,2
Osakkuus- ja yhteisyritysten laajan tuloksen erät	6,1	-10,6
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	2,9	-6,4
Tilikauden laaja tulos	**72,1**	**-6,9**
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhteisön omistajille	72,1	-6,9
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	0,0
	72,1	**-6,9**

Konsernitase, IFRS

Milj. €	31.12.2023	31.12.2022
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset hyödykkeet	1 205,8	1 279,1
Sijoituskiinteistöt	23,9	26,0
Aineettomat hyödykkeet	96,9	99,9
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	368,4	304,9
Pitkäaikaiset rahoitusvarat	42,7	43,0
Laskennalliset verosaamiset	26,2	25,1
Pitkäaikaiset varat yhteensä	**1 764,0**	**1 778,0**
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	231,0	252,1
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	668,1	689,0
Lyhytaikaiset korolliset saamiset	0,0	0,0
Rahavarat	221,0	78,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä	**1 120,1**	**1 019,4**
Myytävänä olevien toimintojen varat	**14,2**	**21,6**
Varat yhteensä	**2 898,3**	**2 818,9**
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Osuuspääoma	172,0	172,0
Sidotut rahastot	11,4	4,5
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	66,0	45,0
Kertyneet voittovarat	444,9	375,1
Emo-osuuskunnan omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	**694,3**	**596,6**
Määräysvallattomien omistajien osuus	**0,0**	**0,9**
Oma pääoma yhteensä	**694,3**	**597,5**
Pitkäaikaiset velat		
Pitkäaikaiset korolliset velat	906,8	984,3
Pitkäaikaiset korottomat velat	11,9	13,4
Varaukset	0,0	4,7
Laskennalliset verovelat	4,8	5,4
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	**923,5**	**1 007,8**
Lyhytaikaiset velat		
Lyhytaikaiset korolliset velat	197,3	163,8
Lyhytaikaiset korottomat velat	194,5	219,3
Ostovelat	873,6	823,4
Varaukset	5,4	1,3
Tilikauden verovelka	5,1	0,7
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	**1 276,0**	**1 208,5**
Myytävänä olevien toimintojen velat	**4,5**	**5,1**
Oma pääoma ja velat yhteensä	**2 898,3**	**2 818,9**

Konsernin rahavirtalaskelma, IFRS

Milj. €	Viite	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
LIIKETOIMINTA			
Liikevoitto/ -tappio		102,5	24,8
Oikaisut liikevoittoon/-tappioon	(A)	107,7	176,6
Käyttöpääoman muutos	(B)	70,6	-11,4
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja		**280,8**	**190,0**
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-) / vähennys (+)		0,3	0,4
Muut rahoituskulut		-0,1	-0,5
Muut rahoitustuotot		0,3	0,2
Maksetut välittömät verot		-1,4	-1,4
Liiketoiminnan rahavirta		**280,0**	**188,8**
INVESTOINNIT			
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla		0,6	0,5
Investoinnit muihin osakkeisiin ja osuuksiin		0,0	-1,4
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin		-38,6	-54,8
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-13,0	-24,3
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		1,7	1,9
Saadut osingot investoinneista		6,8	6,3
Investointien rahavirta		**-42,4**	**-71,9**
RAHOITUS			
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) / vähennys (-)		31,7	25,8
Vuokrasopimusvelkojen maksut		-141,5	-155,0
Maksetut korot		-9,3	-3,8
Saadut korot		3,8	4,0
Muu oman pääoman muutos		21,0	8,6
Rahoituksen rahavirta		**-94,3**	**-120,4**
Rahavarojen nettomuutos		**143,3**	**-3,5**
Rahavarat tilikauden alussa		**81,3**	**84,8**
Rahavarojen nettomuutos		**143,3**	**-3,5**
Rahavarat kauden lopussa		**224,6**	**81,3**
Oikaisut liikevoittoon/-tappioon	(A)		
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot (-) ja tappiot (+)		-1,3	23,0
Poistot ja arvonalentumiset		166,8	177,4
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		-57,9	-23,8
		107,7	**176,6**
Käyttöpääoman muutos	(B)		
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos		20,8	-36,2
Vaihto-omaisuuden muutos		21,1	-41,9
Korottomien velkojen muutos		28,7	66,8
		70,6	**-11,4**

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista, IFRS

	Emo-osuuskunnan omistajille kuuluva oma pääoma								
Milj. €	Osuuspääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut sidotut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muuntoerot	Kertyneet voittovarat	**Yhteensä**	Määräysvallattomien omistajien osuus	**Oma pääoma yhteensä**
Oma pääoma									
1.1.2022	172,0	-1,2	18,5	36,4	-20,2	389,5	**595,0**	0,8	**595,8**
Kauden laaja tulos		-12,8			6,4	-0,6	**-6,9**		**-6,9**
Osuusmaksun korot							**0,0**		**0,0**
Muut muutokset			0,0	8,5		0,0	**8,5**	0,1	**8,6**
31.12.2022	**172,0**	**-14,0**	**18,5**	**45,0**	**-13,8**	**388,9**	596,6	**0,9**	**597,5**
1.1.2023	172,0	-14,0	18,5	45,0	-13,8	388,9	**596,6**	0,9	**597,5**
Kauden laaja tulos		6,9			-4,0	69,2	**72,1**		**72,1**
Osuusmaksun korot							**0,0**		**0,0**
Muut muutokset*			0,0	21,0		4,7	**25,7**	-0,9	**24,8**
31.12.2023	**172,0**	**-7,1**	**18,5**	**66,0**	**-17,8**	**462,7**	**694,3**	**0,0**	**694,3**

*Sisältää North European Oil Trade Oy -konsernin osakkuusyhtiötuloksen oikaisun (4,9 milj. €) vuoden 2022 lopullisen tuloksen varmistuttua.

Tuloslaskelman ja taseen laatimisperiaatteet

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti. Tilinpäätöstiedotteen laatimisessa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita kuin vuoden 2022 tilinpäätöksessä, ja lisäksi tilikaudella 2023 voimaan tulleita IAS/IFRS-standardi- ja tulkintamuutoksia.

Konserni on ottanut 1.1.2023 käyttöön laskennallisten verojen kirjaamista koskevan muutoksen IAS 12 Tuloverot -standardiin. Muutoksen seurauksena konsernin tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään erikseen laskennallinen verosaaminen leasingveloista ja laskennallinen verovelka käyttöoikeusomaisuuseristä.

Lisäksi konserni on soveltanut 23.5.2023 voimaan tullutta IAS 12 Tuloverot -standardiin tehtyä muutosta: International Tax Reform – Pillar Two Model Rules. Muutoksella saatettiin välittömästi voimaan pakollinen poikkeus, jonka nojalla laskennallisia veroja ei tule laskea täydennysverosta. Muutoksella saatetiin myös voimaan uusia liitetietovaatimuksia Pillar 2 -sääntelyn vaikutuksista.

Pakollinen poikkeus soveltuu takautuvasti. Kuitenkin, koska täydennysveroa koskevaa sääntelyä ei ollut säädetty tai käytännössä hyväksytty 31. joulukuuta 2022 mennessä yhdessäkään konsernin toimintamaassa eikä laskennallisia veroja ollut siten kirjattu, sääntelyn takautuvalla soveltamisessa ei ole vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Kaikki tilinpäätöstaulukoiden luvut on pyöristetty, minkä vuoksi yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Tämä tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton.

Myytävänä olevat omaisuuserät

SOK on vuonna 2022 päättänyt luopua Venäjän toiminnoista. Toimintoihin liittyvät FSTP Real Estate Oy ja tämän tytäryhtiöt OOO Otel plus, OOO Itis 2 ja OOO Karelia on luokiteltu myytävänä oleviksi tämän päätöksen myötä. Kiinteistöyhtiöiden myyntiin liittyvät selvitykset ovat käynnissä. Kiinteistöyhtiöiden omistamien kiinteistöjen ja saamisten tasearvot on arvostettu kirjanpitoarvoon, jonka arvioidaan vastaavan tämän hetken käsityksen mukaan käypää arvoa. Kyseiset yhtiöt sisältyvät kiinteistöliiketoiminnan segmenttiin.

Myynnin vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan

Milj. €	**31.12.2023**	**31.12.2022**
Aineelliset hyödykkeet*	10,5	18,5
Laskennalliset verosaamiset	0,0	
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset	0,1	0,0
Rahavarat	3,6	3,1
Laskennalliset verovelat	-0,1	-0,2
Lyhytaikaiset korolliset velat		-0,3
Lyhytaikaiset korottomat velat	-4,3	-4,7
Varat ja velat yhteensä	**9,7**	**16,4**
Rahana saatu vastike		
Luovutetun yhtiön rahavarat	3,6	3,1
Rahavirtavaikutus	**3,6**	**3,1**

*Sisältää käyttöomaisuuden alaskirjauksia 3,3 miljoonaa euroa.

Segmentti-informaatio

SOK-yhtymä soveltaa segmenttiraportoinnissaan IFRS 8 -standardia. Ylimmän johdon raportointia varten SOK-yhtymän liiketoiminta on jaettu viiteen liiketoimintasegmenttiin. Segmenttijako perustuu toimialajakoon. Operatiivisen tuloksen laskennassa käytetään kotimaisen kirjanpitolain mukaisia arvostuksia. SOK-yhtymän operatiivisessa raportoinnissa varoja ei kohdisteta eikä raportoida.

31.12.2023 Milj. €	Marketkauppa	Matkailu- ja ravitsemis-kauppa	Hankinta- ja palvelutoiminta	Kiinteistö-liiketoiminta	Pankkitoiminta	Sisäiset eliminoinnit ja muut	**Operatiivinen raportointi yhteensä**
Liikevaihto	221,3	226,2	8 614,5	85,3		-125,1	**9 022,1**
Konsernin sisäinen myynti muille segmenteille	0,0	0,8	138,8	19,7		1,5	**160,8**
Liiketulos	-3,1	-6,0	21,2	19,7	59,0	-3,4	**87,5**
Poistot	-4,5	-11,2	-15,2	-12,0		-1,0	**-43,9**
Investoinnit	4,5	5,7	17,0	24,4			**51,5**
Realisoinnit	0,2	0,5	0,9	0,8			**2,4**

31.12.2022 Milj. €							
Liikevaihto	232,0	212,5	8 040,4	78,3		-129,3	**8 434,0**
Konsernin sisäinen myynti muille segmenteille	0,0	0,7	130,4	17,3		3,1	**151,5**
Liiketulos	-12,3	-15,7	19,1	18,4	17,9	-2,4	**24,9**
Poistot	-4,6	-11,4	-17,5	-12,4		-2,6	**-48,5**
Investoinnit	10,6	12,4	27,9	29,6		0,0	**80,5**
Realisoinnit	0,0	1,5	0,5			0,3	**2,4**

Milj. €	31.12.2023	31.12.2022
Liikevaihdon täsmäytys		
Raportoitava operatiivisen laskennan liikevaihto	9 022,1	8 434,0
Konsernieliminoinnit		
Liikevaihto IFRS	**9 022,1**	**8 434,0**
Tuloksen täsmäytys		
Raportoitavien segmenttien liiketulos	87,5	24,9
SOK-yhtymässä liiketuloksen ulkopuolisia eriä:		
Rahoitustuotot ja -kulut (FAS)	-1,0	13,7
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot*	0,7	-11,7
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut* **	-5,9	-3,6
Varauksien muutokset	0,0	0,6
Johdannaisten arvostusvoitot ja -tappiot	0,2	-1,0
Saadut vahingonkorvaukset	0,8	
Arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-3,5	-2,4
IFRS oikaisut*	-5,6	-15,5
Tulos ennen veroja IFRS	**73,1**	**4,9**
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot		
Myynti S-ryhmälle	8 068,8	7 517,9
Muu kotimaan myynti	712,8	653,9
Ulkomaat	240,6	262,2
Yhteensä	**9 022,1**	**8 434,0**
Konsernitason lisätiedot, ulkoiset tuotot segmenteittäin		
Marketkauppa	221,3	232,0
Matkailu- ja ravitsemiskauppa	226,2	212,5
Hankinta- ja palvelutoiminta	8 489,4	7 911,1
Kiinteistöliiketoiminta	85,3	78,3
Yhteensä	**9 022,1**	**8 434,0**
Konsernitason lisätiedot, aineelliset- ja aineettomat hyödykkeet		
Kotimaa	1 289,0	1 366,2
Ulkomaat	37,6	38,8
Yhteensä	**1 326,7**	**1 405,0**

*2022 Eriin sisältyy kertaluontaisia eriä Venäjän toimintojen lopettamisesta.
**2023 erään sisältyy myymäläkohteen lopetuskustannuksia sekä keskeneräiseksi jääneen hankkeen alaskirjauksia.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

RAHOITUSVARAT	2023				2022			
		Käypä arvo				Käypä arvo		
Milj. €	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat								
Osakkeet ja osuudet	2,0		2,0	2,0	2,3		2,3	2,3
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset								
Johdannaisvarat	0,1	0,1		0,1	0,0	0,0		0,0
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset								
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset								
Johdannaisvarat	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat								
Pitkäaikaiset lainat ja muut saamiset	2,2	2,1		2,1	2,2	2,1		2,1
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset korottomat saamiset								
Myyntisaamiset	614,4	614,4		614,4	600,9	600,9		600,9
Korottomat laina- ja muut saamiset	22,3	22,2		22,2	57,5	57,4		57,4
Rahoituserien siirtosaamiset	0,7	0,7		0,7	0,1	0,1		0,1
Lyhytaikaiset korolliset saamiset								
Rahavarat	224,2	224,6		224,6	81,3	81,3		81,3
Rahoitusvarat yhteensä	**865,9**	**864,0**	**2,0**	**866,1**	**744,3**	**741,8**	**2,3**	**744,1**

Tapahtumat tasolla 3 toistuvasti taseeseen käypään arvoon kirjatuista eristä

Milj. €	2023	2022
Alkusaldo 1.1.	2,3	2,6
Ostot	0,0	0,1
Myynnit	0,0	-0,3
Tuloslaskelmaan kirjatut käyvän arvon muutokset	-0,3	0,0
Loppusaldo	**2,0**	**2,3**

Se käyvän arvon hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan. Käypien arvojen hierarkian eri tasojen välisten siirtojen ajankohta määritetään raportointikauden lopun mukaisesti.

Hierarkian tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla. Vuosina 2022 ja 2023 ei ole ollut tasolle 1 luokiteltuja rahoitusinstrumentteja.

Tason 2 instrumenttien käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat todettavissa joko suoraan tai epäsuorasti. Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksyttyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot perustuvat merkittäviltä osin todennettaviin markkinatietoihin.

Tason 3 instrumenttien käyvät arvot perustuvat omaisuuserää tai velkaa koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon. Taso 3 sisältää noteeraamattomia osakkeita 2,0 miljoonaa euroa (2,3 milj. €), joiden käypä arvo vastaa kirjanpitoarvoa.

RAHOITUSVELAT	2023				2022			
		Käypä arvo				Käypä arvo		
Milj. €	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Kirjan-pitoarvo	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat								
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Johdannaisvelat	0,5	0,5		0,5	1,1	1,1		1,1
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset								
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Johdannaisvelat	0,5	0,5		0,5	1,4	1,4		1,4
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset korottomat velat								
Muut korottomat velat	0,3	0,3		0,3	0,4	0,4		0,4
Lyhytaikaiset korolliset velat	79,0	79,0		79,0	47,3	47,3		47,3
Lyhytaikaiset korottomat velat								
Rahoituserien siirtovelat	0,2	0,2		0,2	0,1	0,1		0,1
Ostovelat	873,6	873,6		873,6	823,5	823,5		823,5
Muut korottomat velat	0,0	0,0		0,0	23,9	23,9		23,9
Rahoitusvelat yhteensä	**954,2**	**954,2**	**0,0**	**954,2**	**897,8**	**897,8**	**0,0**	**897,8**

Taulukko ei sisällä vuokrasopimusvelkoja tasearvoltaan 1 034,2 miljonaa euroa (1 112,1 milj. €).

Lähipiiritapahtumat

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa:

Milj. €	**31.12.2023**	**31.12.2022**
Myynnit	27,0	24,4
Ostot	0,6	0,6
Myyntisaatavat ja muut saamiset	1,9	1,1
Ostovelat ja muut velat	0,0	0,0

Vakuudet ja vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset, milj. €	31.12.2023	31.12.2022	Muutos
Muut annetut vakuudet			
Pantit	0,1	0,1	0,0
Kiinnitykset	3,4	3,4	0,0
Takaukset	2,5	2,5	0,0
Yhteensä	**5,9**	**5,9**	**0,0**
Muiden velasta annetut vakuudet			
Takaukset yhteisyritysten velasta	139,7	163,7	-24,0
Muut muiden puolesta annetut vakuudet			
Pantit yhteisyritysten vastuista	0,5	0,5	0,0
Takaukset yhteisyritysten vastuista	20,4	20,4	0,0
Yhteensä	**20,8**	**20,9**	**0,0**
Muut vastuut			
Remburssivastuut	0,0	1,1	-1,1

Annetut vakuudet koostuvat pääosin yhteisyritys North European Oil Trade Oy:n ja sen tytäryhtiö North European Oil Trade AB:n puolesta annetuista 114,4 miljoonan euron (137,0 milj. €) velan ja muiden vastuiden takauksista ja panteista sekä yhteisyritys Kauppakeskus Mylly Oy:n puolesta annetusta 46,1 miljoonan euron (47,6 milj. €) velan takauksesta.

Muut taloudelliset vastuut:

Konserni on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Vastuun enimmäismäärä on 25,3 miljoonaa euroa (15,5 milj. €).

Muut vastuusitoumukset:

Osakassopimuksen mukainen sitoumus vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaisesti SOK:n vastuu S-Voima Oy:n kustannuksista sisältäen myös lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot määräytyy markkinasähkön osalta osakkaan käyttämän energian mukaan, tuulivoiman osalta osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa ja aurinkosähkön osalta osakkaan hallitsemille kiinteistöille rakennettujen aurinkovoimaloiden perusteella.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi sopineet keskinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuulivoiman tuotantoyhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. SOK:n 31.12.2023 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu omanpääomanehtoisen rahoituksen osuudesta on arviolta yhteensä 1,4 miljoonaa euroa (2,1 milj. €).

Merkintäsitoumus koskien S-Pankki Oyj:n osakeantia

SOK on tehnyt merkintäsitoumuksen koskien S-Pankki Oyj:n osakeantia. Merkinnän määrä on arviolta yhteensä enintään 100,0 miljoonaa euroa (0,0 milj. €).

North European Oil Trade Oy:n rahoitukseen liittyvät sitoumukset

SOK on antanut North European Oil Trade Oy:n syndikoidun rahoituslimiitin vakuudeksi rahoittajapankeille ostositoumuksen, jossa SOK on sitoutunut ostamaan markkinahintaan 22 prosenttia NEOT-konsernin syndikoidun rahoituslimiitin kulloinkin vakuudeksi panttaamista polttonestevarastoista.

Lisäksi SOK on sitoutunut myöntämään vieraanpääomanehtoista rahoitusta. SOK:n 31.12.2023 mennessä tehtyihin päätöksiin perustuva vastuu vieraanpääomanehtoisen rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta on seuraava: North European Oil Trade Oy:lle ehdollista pääomalainaa 5,0 miljoonaa euroa (5,0 milj. €).

SOK-YHTYMÄN TUNNUSLUVUT 1.1.–31.12.2023

	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021
Liikevaihto, milj. €	**9 022,1**	8 434,0	7796,6
Liikevoitto, milj. €	**102,5**	24,8	19,7
% liikevaihdosta	**1,1**	0,3	0,3
Tulos ennen veroja, milj. €	**73,1**	4,9	-12,1
% liikevaihdosta	**0,8**	0,1	-0,2
SOK-yhtymä:			
Omavaraisuusaste, %	**24,1**	21,3	21,2
Oman pääoman tuotto, %	**10,0**	-0,1	-3,1
Gearing, %	**126,7**	178,6	191,1

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto-% = $\frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen – verot}}{\text{Oma pääoma keskimäärin}}$ x 100 %

Omavaraisuusaste, % = $\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}}$ x 100 %

Gearing, % = $\frac{\text{Korolliset velat – rahavarat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$ x 100 %